

Recommendation of the Committee of Ministers to member States on the European Rules on community sanctions and measures

Unofficial translation into Bosnian

Recommandation du Comité des Ministres aux Etats membres relative aux Règles européennes sur les sanctions et mesures appliquées dans la communauté

Traduction non-officielle en bosniaque

Preporuka Komiteta ministara državama članicama o Evropskim pravilima o sankcijama i mjerama u zajednici

© Council of Europe [March 2017], original English and French versions

Text originated by, and used with the permission of, the Council of Europe. This unofficial translation is published by arrangement with the Council of Europe, but under the sole responsibility of the translator.

* * * * *

© Conseil de l'Europe [mars 2017], versions originales en anglais et français

Le texte original provient du Conseil de l'Europe et est utilisé avec l'accord de celui-ci. Cette traduction est réalisée avec l'autorisation du Conseil de l'Europe mais sous l'unique responsabilité du traducteur.

Preporuka Komiteta ministara državama članicama o Evropskim pravilima o sankcijama i mjerama u zajednici

*(Usvojio Komitet ministara 22. marta 2017. godine
na 1282. sastanku zamjenika ministara)*

Komitet ministara, u skladu sa odredbama člana 15.b Statuta Vijeća Evrope,

Uzimajući u obzir važnost uspostavljanja zajedničkih principa u pogledu integriranih kaznenih politika među državama članicama Vijeća Evrope u svrhu jačanja međunarodne saradnje u ovoj oblasti;

Primjećujući da je došlo do značajnog napretka u državama članicama u primjeni sankcija i mjera čije se izvršavanje odvija u zajednici;

Smatrajući da ove sankcije i mjere predstavljaju važan način borbe protiv kriminala, da se njima ublažavaju posljedice štete koju kriminal uzrokuje i jačaju mehanizmi pravde te izbjegavaju negativni učinci zatvaranja;

Uzimajući u obzir važnost koja se pridaje razvoju međunarodnih normi u kreiranju, izricanju i provedbi sankcija i mjera u zajednici;

Svjesni da se s vremenom otvaraju nove mogućnosti za djelotvorniju primjenu sankcija i mjera u zajednici i da se zatvorskoj kazni stoga pribjegava isključivo kao krajnjoj mjeri;

Prepoznajući da značajna dešavanja i promjene u praksi u pogledu sankcija i mjera koje se izvršavaju u zajednici i pitanja koja pokreću države članice ukazuju na potrebu redovnog ažuriranja odredbi Evropskih pravila o sankcijama i mjerama u zajednici;

Naglašavajući da se izricanje i provedba ovih sankcija i mjera uvijek zasniva na poštivanju osnovnih mehanizama zaštite koje predviđa Evropska konvencija o ljudskim pravima (ETS br. 5) i principima Evropskih pravila o sankcijama i mjerama u zajednici;

Uvažavajući relevantnost aktualnih preporuka koje su date u sljedećim Preporukama Komiteta ministara: Rec(92)17 u vezi za dosljednošću prilikom izricanja kazni; Rec(97)12 o osoblju zaduženom za provedbu sankcija i mjera; Rec(99)19 o medijaciji u krivičnim stvarima; Rec(99)22 o prenatrpanosti u zatvorima i inflaciji zatvorske populacije; Rec(2003)22 o uslovnom otpustu; CM/Rec(2010)1 o probacijskim pravilima Vijeća Evrope i CM/Rec(2014)4 o elektronskom nadzoru;

Pozivajući se na Standardna minimalna pravila Ujedinjenih nacija za alternativne kaznene mjere (Tokijska pravila);

Zamjenjuje ovom Preporukom sljedeće:

- Preporuku Rec(2000)22 o poboljšanju provedbe Evropskih pravila o sankcijama i mjerama u zajednici; i
- Preporuku Rec(92)16 o Evropskim pravilima o sankcijama i mjerama u zajednici;

Preporučuje vladama država članica da:

- se prilikom analize svojih politika rada, zakona i prakse u pogledu kreiranja, izricanja i provedbe sankcija i mjera u zajednici vode standardima i principima navedenim u prilogu ove preporuke;
- se pobrinu da ova preporuka i njen komentar budu prevedeni na domaći(e) jezik(e) i distribuirani što široj javnosti te konkretno pravosudnim tijelima, probacijskim i socijalnim službama, upravama zatvora, medijima i općoj javnosti.

Prilog

Opseg i svrha

Ova pravila su urađena s namjerom :

- da se uspostavi skup standarda koji će omogućiti domaćim zakonodavcima, tijelima koja donose odluke, tijelima koja vrše provedbu i praktičarima da osiguraju pravičnu i djelotvornu primjenu sankcija i mjera u zajednici. Kod primjene ovih sankcija i mjera mora se voditi računa o potrebi da se zaštiti društvo i održi pravni poredak ali i da se podrži socijalna rehabilitacija i počiniocima omogući ispravljanje štete koju su nanijeli;
- da pruži državama članicama smjernice o uvođenju i primjeni sankcija i mjera u zajednici kako bi na najbolji način mogle iskoristiti prednosti ovih sankcija i mjera i zaštititi temeljna prava svih uključenih strana. Slično tome, važno je zaštititi se od svake zloupotrebe koja može proizaći iz primjene ovih sankcija ili mjera na štetu određene društvene grupe. Stoga je potrebno detaljno razmotriti sve prednosti i nedostatke ovih mjera i sankcija, kao i potencijalne rizike koje one nose sa sobom, odnosno koji bi mogli nastati usljed njihove primjene. Sankcije i mjere u zajednici treba stoga primjenjivati samo u slučajevima u kojima je to primjereno;
- da predloži jasna pravila ponašanja osoblju koje je nadležno za provedbu sankcija i mjera u zajednici, kao i svima onima u zajednici koji su angažirani u tom domenu, kako bi se osiguralo da je provedba u skladu sa svim nametnutim uslovima i obavezama, čime se ovim sankcijama i mjerama daje kredibilitet. Međutim, ovo ne znači da o njihovoj implementaciji treba razmišljati na nefleksibilan, formalistički način. Umjesto toga, njih treba poduzimati imajući stalno na umu njihovu individualizaciju tako da su sankcije i mjere u zajednici srazmjerne počinjenom djelu i karakteristikama osumnjičenog ili počinioca. Nadalje, činjenica da je moguće pozivati se na skup pravila koja su uspostavljena na međunarodnom planu trebala bi olakšati razmjenu iskustava, naročito kada se radi o metodama rada.

Ova pravila primjenjuju se na osobe koje podliježu sankcijama i mjerama u zajednici. Osuđenim počiniocima mogu biti izrečene sankcije i mjere u zajednici. Pojam „osumnjičeni“ odnosi se na osobe protiv kojih nije donesena osuđujuća presuda, ali protiv kojih pravosudna tijela ili druga tijela predviđena zakonom mogu izreći mjere. Sankcije i mjere koje se primjenjuju na maloljetnike obuhvaćene su Preporukom Komiteta ministara CM/Rec(2008)11 o Evropskim pravilima za maloljetne počinioce krivičnih djela koji podliježu sankcijama ili mjerama.

Definicije

U svrhu ove Preporuke:

Pojam „**sankcije i mjere u zajednici**“ odnosi se na sankcije i mjere koje osumnjičenog ili počinioca zadržavaju u zajednici uz određena ograničenja njihove slobode kroz nametnute uslove i/ili obaveze. Ovim pojmom obuhvaćene su sve sankcije koje je izreklo pravosudno ili tijelo uprave i sve mjere poduzete prije odluke o sankciji ili umjesto te odluke, te načini izvršenja zatvorske kazne izvan zatvorske ustanove.

Pojam „**tijela koja donose odluke**“ odnosi se na pravosudna, upravna ili druga tijela koja su zakonski ovlaštena da izriču ili ukidaju sankcije ili mjere u zajednici, odnosno da mijenjaju uslove i obaveze nametnute u sklopu tih sankcija ili mjera.

Pojam „**tijela koja vrše provedbu**“ odnosi se na tijelo ili tijela koja su ovlaštena i odgovorna za odlučivanje u pogledu praktične provedbe sankcija ili mjera u zajednici. U mnogim zemljama, tijela koja vrše provedbu su probacijske službe.

Poglavlje I: Osnovni principi

1. Sankcijama i mjerama u zajednici može se osigurati pravičan i djelotvoran nadzor nad osumnjičenima, odnosno počiniocima, pružajući im usmjerenje i pomoć bez lišenja slobode. Ove sankcije i mjere mogu poboljšati izgleda za socijalnu inkluziju o kojoj obično ovisi prestanak činjenja krivičnih djela.
2. Domaći zakon mora predvidjeti dovoljan raspon odgovarajuće raznolikih sankcija i mjera u zajednici koje su na raspolaganju za primjenu u praksi.
3. Priroda i trajanje sankcija i mjera u zajednici srazmjerni su težini krivičnog djela za koje je počiniocu izrečena kazna, odnosno za koje je neka osoba optužena vodeći računa o njihovim ličnim okolnostima.
4. Sankcije i mjere u zajednici provode se uz poštivanje ljudskih prava i omogućavanje osumnjičenima i počiniocima da svoje odgovornosti izvršavaju kao članovi društva. Nijedna sankcija niti mjera u zajednici neće se predvidjeti niti izreći ako je u suprotnosti sa međunarodnim standardima u oblasti ljudskih prava i temeljnih sloboda.
5. Sankcije i mjere u zajednici nikada ne uključuju medicinsko, odnosno psihološko liječenje koje nije u skladu sa međunarodno usvojenim etičkim standardima.
6. Prilikom izricanja i provedbe sankcija i mjera u zajednici ne smije biti diskriminacije po osnovu rase pripadnosti, boje kože, etničkog porijekla, nacionalnosti, spola, starosne dobi, invaliditeta, spolne opredijeljenosti, jezika, vjeroispovijesti, političkih ili drugih ubjeđenja, ekonomskog, socijalnog i drugog statusa te fizičkog, odnosno mentalnog stanja. U obzir se moraju uzeti različitosti i individualne potrebe osumnjičenih i počinitelja.
7. Sankcije i mjere u zajednici dostupne su osumnjičenim i počiniocima koji su strani državljanima i provode se pravično u skladu sa principima ovih Pravila uz uvažavanje relevantnih razlika u njihovim okolnostima.
8. Priroda, sadržaj i metode provedbe sankcija i mjera u zajednici u skladu su sa principima dostojanstva i privatnosti osumnjičenih i počinitelja, njihovih porodica i drugih.
9. Ukoliko sankcije i mjere u zajednici podrazumijevaju kontakt sa žrtvama, prava žrtava se moraju poštovati u skladu sa međunarodno priznatim etičkim standardima u toj oblasti.
10. Počiniocima treba omogućiti te ih potaći, u odgovarajućim slučajevima i uz poštivanje prava i potreba žrtava krivičnog djela, da isprave štetu koju su krivičnim djelom nanijeli žrtvama ili zajednici.

11. Sankcije i mjere u zajednici provode se na način koji dodatno ne otežava njihovo trpljenje. Prava ne smiju biti ograničena u provedbi bilo koje sankcije ili mjere u zajednici više nego što je to neophodno prema odluci kojom se sankcije ili mjere izriču.

12. Nijednom odredbom zakona neće se predvidjeti automatsko pretvaranje sankcija ili mjera u zajednici u mjeru zatvora u slučaju da dođe do izostanka pridržavanja bilo kojeg uslova ili obaveze povezanih sa takvom sankcijom ili mjerom. To ne isključuje mogućnost vraćanja u zatvor onih počinitelja koji nisu ispoštovali svoje obaveze predviđene uslovnim otpustom iz zatvora.

13. Domaći zakoni predviđaju redovnu inspekciju i nezavisni monitoring rada tijela koja vrše provedbu sankcija i mjera u zajednici. Inspekciju i monitoring vrše kvalificirane i iskusne osobe.

Poglavlje II: Pravni okvir

Zakonodavstvo

14. Zakonom je regulirana primjena sankcija i mjera u zajednici kao i njihova vrsta, trajanje i modaliteti provedbe.

15. Uslovi i obaveze iz sankcija i mjera u zajednici moraju biti utvrđeni putem jasnih i eksplicitnih zakonskih odredbi, a isto tako i posljedice nepridržavanja ovih uslova i obaveza.

16. Zakonom je ustanovljeno koja su to tijela nadležna za odlučivanje o izricanju, izmjeni i ukidanju sankcija i mjera u zajednici kao i njihove ovlasti i odgovornosti.

17. Zakonom je ustanovljeno koja su to tijela nadležna za provedbu sankcija i mjera u zajednici kao i njihove ovlasti i odgovornosti. Zakonom su utvrđene ovlasti ovih tijela da odluče o načinima provedbe, da prenesu svoje dužnosti u vezi provedbe na treće strane ukoliko je to potrebno ili da postignu sporazume u pogledu provedbe.

18. Domaći zakon omogućava smanjenje korištenja kazni koje podrazumijevaju lišenje slobode kroz primjenu nezatvorskih sankcija ili mjera kao primjeren odgovor na određenu vrstu krivičnih djela.

19. Sve formalne te tako i pravne prepreke koje onemogućavaju korištenje sankcija i mjera u zajednici u slučaju da se radi o ozbiljnim počiniocima koji su povratnici u krivično djelo ili određenim vrstama krivičnih djela, i sva druga zakonska ograničenja ispituju se i otklanjaju u odgovarajućoj mjeri.

20. Prava na ostvarivanje beneficija u bilo kojem postojećem sistemu socijalne sigurnosti i svako drugo građansko pravo nisu ograničeni izricanjem niti provođenjem sankcija ili mjera u zajednici (osim ograničenja koja su sastavni dio kazne).

Izricanje sankcija i mjera u zajednici

21. Trajanje sankcije ili mjere u zajednici određuje tijelo koje ima ovlasti da donosi odluke u okviru granica ustanovljenih zakonom.

22. Priroda i trajanje sankcija ili mjera u zajednici srazmjerno je težini krivičnih djela i šteti koja je nanesena žrtvama, uzimajući u obzir sve procijenjene rizike te lične potrebe i okolnosti.

23. Uobičajeno je da se sankcije, odnosno mjere u zajednici izriču sa tačno utvrđenim trajanjem. Tamo gdje, iznimno, zakon predviđa da se trajanje sankcije ili mjere u zajednici može produžiti, tijelo nadležno za odlučivanje provodi redovnu analizu kako bi se utvrdilo postoje li još uvijek takve izvanredne okolnosti, te ako ne postoje ukida sankciju ili mjeru u zajednici.

24. Savjet sudu ili javnom tužiocu u vezi sa pripremom, izricanjem ili provođenjem sankcije ili mjere u zajednici pruža isključivo osoblje organizacije koja je za to ovlaštena u skladu sa zakonom.
25. Osumnjičeni i počinioci imaju pravo na žalbu pravosudnom tijelu protiv odluke koja ih podvrgava sankcijama ili mjerama u zajednici.
26. Tijela nadležna za odlučivanje i provedbu trebaju uspostaviti kanale međusobne komunikacije radi redovnih konsultacija o praktičnim aspektima izricanja i provođenja sankcija i mjera u zajednici.

Poglavlje III: Sankcije i mjere u zajednici: provedba i metode

Općenito

27. Izricanjem sankcija i mjera u zajednici nastoji se razviti osjećaj odgovornosti pojedinca prema zajednici. Stoga bi sankcije i mjere u zajednici trebale dati što smisleniji značaj i doprinostiti njihovom ličnom i socijalnom razvoju. Metode nadzora služe postizanju tih ciljeva.
28. Tijelo koje vrši provedbu osigurava da su osobama koje su podvrgnute sankcijama i mjerama u zajednici dostupne informacije o njihovim pravima i obavezama i pomaže u osiguravanju tih prava i kreiranju mogućnosti za ispunjenje tih obaveza. Osoblje tijela koje vrši provedbu i organizacija koje učestvuju u provedbi i pojedinci angažovani direktno iz zajednice upoznati su sa svojim dužnostima u tom pogledu.
29. Prilikom provedbe sankcija i mjera u zajednici nastoji se osigurati saradnja osumnjičenih i počinitelja, kojima je neophodno pružiti priliku da sankcije i mjere u zajednici sagledaju kao pravičnu i razumnu reakciju na počinjeno krivično djelo. Stoga imaju pravo na usmeno ili pisano izjašnjenje prije donošenja bilo koje odluke koja se tiče provedbe sankcije ili mjere u zajednici i trebaju u što većoj mjeri biti uključeni u donošenje takve odluke.
30. Odluke o provedbi sankcije ili mjere u zajednici moraju biti jasno objašnjene osumnjičenima ili počiniocima na jeziku koji razumiju. Uputstva tijela koje vrši provedbu moraju biti praktična i precizna.
31. Provedba sankcija i mjera u zajednici mora biti zasnovana na razvoju funkcionalnog odnosa između osumnjičenog, odnosno počinioca, supervizora i organizacija ili pojedinaca iz zajednice koji učestvuju u tom procesu te fokusirana na smanjenje stope ponovnog činenja krivičnog djela i na ostvarivanje socijalne reintegracije.
32. Metode provedbe moraju biti pojedinačno prilagođene konkretnim okolnostima svakog slučaja. Kako bi se to omogućilo, tijela i osoblje odgovorno za provedbu moraju prema tome imati odgovarajući stepen diskrecionih prava.
33. Ako se utvrdi da pojedinac treba određenu ličnu, socijalnu ili materijalnu pomoć u vezi sa provedbom, osigurat će se pravične i odgovarajuće mjere kako bi mu se omogućilo da izvrši svoje obaveze.
34. Aktivnosti u smislu kontrole se poduzimaju samo do stepena koji je nužan za pravilnu provedbu izrečene sankcije ili mjere. Ove aktivnosti moraju biti srazmjerne počinjenom krivičnom djelu ili navodno počinjenom krivičnom djelu, te se tokom njihovog provođenja vodi računa o pojedinačnim okolnostima osumnjičenog ili počinioca, što uključuje faktore rizika i potreba te prava i interese žrtve. Takve aktivnosti moraju biti ograničene ciljem izrečene sankcije ili mjere.

35. Tijela koja vrše provedbu primjenjuju radne metode koje su zasnovane na dokazima i u skladu sa utvrđenim profesionalnim standardima.

36. U principu, osumnjičeni, odnosno počinitelj ne snose direktne troškove sankcija ili mjera u zajednici.

Nazor i društveno koristan rad

37. Sankcije i mjere u zajednici moraju uvijek biti usmjerene na odvraćanje od krivičnog djela čak i kada podrazumijevaju visok stepen nadzora ili kontrole.

38. Programi i intervencije vezane za rehabilitaciju zasnivaju se na raznovrsnim metodama. Prilikom raspoređivanja osumnjičenih ili počinitelja u konkretne programe i aktivnosti intervencije primjenjuju se eksplicitni kriteriji.

39. Zadaci dodijeljeni počiniocima koji obavljaju koristan rad u zajednici moraju biti društveno korisni, imati smisla i oslanjati se na vještine počinioca, odnosno poboljšavati ih u što većoj mogućoj mjeri.

40. Društveno koristan rad ne smije se poduzimati u svrhu ostvarivanja zarade za račun tijela koja vrše provedbu, njihovog osoblja ili u svrhu ostvarivanja komercijalnog profita.

41. Radni i profesionalni uslovi počinitelja koji obavljaju koristan rad u zajednici moraju biti u skladu sa svim važećim zakonima o zaštiti na radu. Počinioci moraju biti osigurani od nesreće, povrede i javne odgovornosti nastale kao rezultat provedbe.

Evidencija o predmetima, zaštita podataka i povjerljivost

42. Tijela koja vrše provedbu vode evidenciju o pojedinačnim predmetima. Ta evidencija se redovno ažurira kako bi se, između ostalog, mogao po potrebi pripremiti bilo koji izvještaj o poštivanju uslova, odnosno obaveza iz sankcije ili mjere.

43. Informacije iz evidencije o pojedinačnom predmetu obuhvataju samo pitanja relevantna za izrečenu sankciju ili mjeru i za njenu provedbu. Te informacije moraju biti pouzdane i objektivne do najvećeg mogućeg stepena.

44. Supervizor, u principu, upoznaje osumnjičenog, odnosno počinioca o sadržaju evidencije o predmetu te svim drugim eventualnim izvještajima, te mu razjašnjava sadržaj napisanog.

45. Osumnjičeni ili počinitelj, odnosno osoba koja postupa u njihovo ime, moraju imati pristup evidencijama o njihovim pojedinačnim predmetima u mjeri kojom se ne krši pravo na privatnost drugih osoba.

46. Osumnjičeni ili počinitelj imaju pravo na osporavanje sadržaja evidencije o predmetu. Suština svakog neriješenog neslaganja upisuje se u evidenciju o predmetu.

47. Informacije iz evidencije o pojedinačnom predmetu mogu se saopštavati samo onima koji imaju zakonsko pravo da dobiju te informacije. Svaka informacija koja se saopšti ograničava se samo na ono što je relevantno za zadatak datog tijela koje traži informacije iz evidencije o predmetu.

48. Nakon isteka sankcije ili mjere u zajednici, evidencija o predmetima koja se nalazi u posjedu tijela za provedbu uništava se ili čuva u arhivama u skladu sa domaćim propisima o zaštiti podataka.

49. Vrsta i količina informacija o pojedincima data agencijama koje omogućavaju raspoređivanje pojedinaca na rad u zajednici ili pružaju ličnu ili socijalnu pomoć bilo koje vrste moraju biti utvrđeni i

ograničeni na svrhu date radnje koja se razmatra. Iz toga su u pravilu isključene informacije o krivičnom djelu.

Poglavlje IV: Učešće zajednice

50. Obzirom da je reintegracija u zajednicu važan cilj sankcija i mjera u zajednici, tijela odgovorna za provedbu aktivno rade u partnerstvu sa drugim javnim i privatnim organizacijama i lokalnim zajednicama na zadovoljavanju potreba osumnjičenih ili počinitelaca, promociji njihove socijalne inkluzije i poboljšanju sigurnosti u zajednici.

51. Zajednica, uključujući fizičke osobe, privatne i javne organizacije i službe potiču se na učešće u provedbi sankcija i mjera u zajednici. Poduzimat će se aktivnosti na podršci osumnjičenima i počiniocima da izgrade svrsishodne odnose u zajednici kroz proširenje mogućnosti za uspostavljanje kontakta i podrške, te će se zajednica potaći na davanje pozitivnog doprinosa socijalnoj reintegraciji.

52. Učešće u zajednici ne smije se nikada poduzimati kako bi pojedinci ili organizacije ostvarili zaradu.

53. Organizacije i izabrani pojedinci iz zajednice koji učestvuju u ovom procesu poduzimaju nadzor samo u onom svojstvu koje je utvrđeno zakonom ili od strane tijela nadležnih za izricanje ili provedbu sankcija ili mjera u zajednici. Imajući to u vidu, tijela odgovorna za odlučivanje ili provedbu zadržavaju svoju sveukupnu odgovornost za pravilno provođenje sankcija ili mjera u zajednici i poduzimaju sve moguće mjere da osiguraju časnost, sigurnost i integritet svih učesnika.

54. Organizacije i izabrani pojedinci iz zajednice koji učestvuju u procesu pridržavaju se zahtjeva povjerljivosti i poštuju prava osumnjičenih i počinitelaca.

55. Tamo gdje tijelo koje vrši provedbu direktno kontaktira sa organizacijom ili pojedincem za pružanje usluga za osumnjičene ili počinioce podvrgnute sankcijama ili mjerama u zajednici potrebno je zaključiti ugovor kojim će se utvrditi karakter njihovih dužnosti i načini provođenja tih dužnosti.

Poglavlje V: Pristanak, saradnja i izvršenje

56. Sankcija ili mjera u zajednici će se izreći samo onda kada je donesena odluka o odgovarajućim uslovima ili obavezama i poznato je da je osumnjičeni, odnosno počinitelj spreman da sarađuje i ispoštuje te uslove ili obaveze.

57. Tamo gdje je potreban pristanak osumnjičenog ili počinioca, taj pristanak mora biti eksplicitan i zasnovan na dovoljno informacija.

58. Taj pristanak neće nikada imati za posljedicu lišavanje osumnjičenog ili počinioca bilo kojeg od njegovih osnovnih prava.

59. Mora se pribaviti pristanak osumnjičene osobe prije izricanja bilo koje mjere u zajednici koja se primjenjuje prije suđenja ili umjesto odluke o sankciji, osim ako nije drugačije propisano zakonom.

60. Svi uslovi ili obaveze kojih se osoba podvrgnuta sankciji ili mjeri u zajednici mora pridržavati određuju se tako što se uzimaju u obzir njene potrebe i okolnosti, te rizik od ponovnog činenja krivičnih djela (a posebno nanošenja ozbiljne štete).

61. Bez obzira na izdavanje zvaničnog dokumenta kojim se saopštava odluka o izricanju sankcije ili mjera u zajednici, prije početka provedbe te sankcije ili mjere osumnjičeni i počinioci moraju biti jasno informirani o prirodi i svrsi sankcije ili mjere i o uslovima ili obavezama koje se moraju poštivati, na jeziku koji razumiju, a ukoliko je neophodno i pisanim putem.

Poglavlje VI: Nepridržavanje nametnutih uslova i ukidanje

62. Na početku provedbe sankcije ili mjere u zajednici, osumnjičeni i počinitelj moraju biti upoznati o sadržaju sankcije ili mjere, o tome šta se od njih očekuje, te o posljedicama nepridržavanja uslova i obaveza iz odluke i o okolnostima pod kojima mogu biti vraćeni pred tijelo koje donosi odluku u pogledu nepridržavanja ili nedovoljnog pridržavanja.
63. Tijelo koje vrši provedbu jasno će definirati procedure koje se moraju poštivati u slučaju da se osumnjičeni ili počinitelj ne pridržavaju, odnosno nedovoljno pridržavaju uslova.
64. Manji propusti u pridržavanju koji ne zahtijevaju primjenu procedure za ukidanje sankcije ili mjere odmah se rješavaju diskrecionim sredstvima ili ako je neophodno putem administrativnog postupka. U tom slučaju se osumnjičenom ili počiniocu mora dati mogućnost da se izjasni na te okolnosti. Postupak i ishod se evidentiraju u evidenciji pojedinačnog predmeta te će se blagovremeno i jasno objasniti osobi koje se tiču.
65. Svaki značajan propust u pridržavanju uslova ili obaveza koji su predviđeni sankcijom ili mjerom u zajednici, tijelo koje vrši provedbu dužno je odmah prijaviti u pisanom obliku tijelu koje donosi odluku.
66. Svaki pisani izvještaj o nepridržavanju uslova i obaveza mora sadržavati objektivan i detaljan opis načina na koji se nepridržavanje desilo, te okolnosti pod kojima se desilo.
67. Odluku o izmjeni ili ukidanju sankcije ili mjere u zajednici donosi tijelo koje je za to nadležno u skladu sa zakonom. To tijelo koje donosi odluku će izdati rješenje o izmjeni, odnosno djelimičnom ili potpunom ukidanju sankcije ili mjere u zajednici samo nakon detaljnog ispitivanja činjenica o kojima ga izvijesti tijelo koje vrši provedbu.
68. Odluka o ukidanju sankcije ili mjere u zajednici ne vodi nužno i do odluke o izricanju kazne zatvora.
69. Prilikom odlučivanja o izmjeni, odnosno djelimičnom ili potpunom ukidanju sankcije ili mjere u zajednici, tijelo koje donosi odluku omogućava osumnjičenom, odnosno počiniocu da izvrši uvid u relevantne dokumente i da iznese svoje primjedbe o navodnom kršenju bilo kojeg izrečenog uslova ili obaveze. Osumnjičeni, odnosno počinitelj imaju pravo na pravnu pomoć.
70. Kada se razmatra ukidanje sankcije ili mjere u zajednici, u obzir se mora uzeti način i stepen do kojeg su ispoštovani svi izrečeni uslovi i obaveze. Tamo gdje kršenje sankcije ili mjere od strane počinioca povlači izricanje zatvorske kazne, zadovoljavajuće poštivanje treba se odraziti na dužinu trajanja zatvorske kazne.
71. Tijelo koje odlučuje može izmijeniti uslove ili obaveze predviđene sankcijom ili mjerom u zajednici uzimajući u obzir izmjene u okolnostima, odnosno napredak koji je ostvario osumnjičeni, odnosno počinitelj. Osumnjičeni, odnosno počinitelj ili tijelo koje vrši provedbu ili drugo tijelo u skladu sa zakonom mogu podnijeti zahtjev za izmjenu uslova ili obaveza.
72. Tijelo koje odlučuje mora imati zakonsku mogućnost da prijevremeno okonča sankcije ili mjere ako se utvrdi da je osumnjičeni, odnosno počinitelj poštivao uslove i obaveze i da ti uslovi i obaveze više nisu neophodni za postizanje ciljeva sankcije ili mjere u zajednici. Zahtjev za ukidanjem sankcije ili mjere u zajednici po tom osnovu može podnijeti osumnjičeni, odnosno počinitelj ili tijelo koje vrši provedbu.

Poglavlje VII: Organizacija, osoblje i resursi

Općenito

73. Struktura, status i resursi agencija koje vrše provedbu odgovaraju obimu i složenosti zadataka i odgovornosti koje su im povjerene i odražavaju važnost usluga koje ove agencije pružaju.

74. Tijela koja vrše provedbu sarađuju sa drugim agencijama krivičnog pravnog sistema, agencijama koje pružaju podršku i civilnim društvom u svrhu efikasnog i pravičnog izvršavanja zadataka i dužnosti.

75. Rad tijela odgovornih za provedbu sankcija i mjera u zajednici mora se zasnivati na eksplicitno formuliranoj programskoj politici koja opisuje njihovu funkciju, ciljeve i osnove vrijednosti. Taj dokument treba biti nadopunjen pisanim planovima usluga, praktičnim uputstvima i smjernicama.

76. Tijela koja vrše provedbu moraju uspostaviti interne sisteme nadzora kako bi mogli pratiti uspješnost svog rada kao i rezultate rada članova svog osoblja.

Osoblje

77. Tijela koja vrše provedbu trebala bi imati osoblje visokih stručnih kvaliteta, koje bi bilo upošljavano, obučavano i raspoređivano u skladu sa principima predviđenim u relevantnim dokumentima Vijeća Evrope o osoblju nadležnom za provođenje sankcija i mjera.

78. Osoblje je odgovorno tijelu koje vrši provedbu. Ovo tijelo definira dužnosti, prava i odgovornosti svog osoblja i brine se o upravljanju i nadzoru nad radom osoblja te o procjeni pravičnosti, efikasnosti i djelotvornosti njihovog rada.

79. Moraju se uspostaviti procedure koje omogućavaju upravi da se kao tijelo konsultuje sa osobljem o općim stvarima, a naročito o stvarima koje se tiču uslova njihovog zaposlenja.

80. Neće biti diskriminacije pri zapošljavanju, odabiru ili unapređenju članova osoblja na osnovu njihove rasne pripadnosti, boje kože, etničkog porijekla, spola, spolne opredijeljenosti, vjeroispovijesti, političkih i drugih ubjeđenja te ekonomskog ili socijalnog statusa.

81. Prilikom odabira i upošljavanja osoblja trebalo bi uzeti u obzir konkretne potrebe specifičnih kategorija kao i raznolikost osumnjičenih, odnosno počinitelaca koji su predmet nadzora.

82. Broj osoblja odgovornog za provedbu mora biti dovoljan kako bi osoblje moglo efikasno izvršavati svoje dužnosti. Članovi osoblja mora posjedovati lične kvalitete i profesionalne kvalifikacije neophodne za funkcije koje obavljaju.

83. Osoblje odgovorno za provedbu mora proći odgovarajuću obuku koja će im omogućiti da pravilno razumiju oblast svog rada, svoja praktična zaduženja i zahtjeve u pogledu etičkog postupanja u radu. Obuka ih treba potaknuti da doprinesu unapređenju svog rada. Njihova profesionalna sposobnost će se redovno razvijati daljim usavršavanjem te ocjenjivanjem uspješnosti rada i izvedbe.

84. Plate i uslovi rada moraju biti srazmjerni vještinama i odgovornostima osoblja. Prilikom imenovanja osoblja treba voditi računa o tome da pravni i finansijski aspekti i radno vrijeme omogućavaju kontinuirano profesionalno i lično usavršavanje, razvijanje svijesti među zaposlenicima o njihovim službenim odgovornostima i da njihov status u pogledu uslova službe odgovara statusu drugog stručnog osoblja koje obavlja slične funkcije.

Korištenje volontera

85. Tijelo koje vrši provedbu treba razmotriti angažman volontera koji će dati svoj doprinos radu tijela u unapređenju učešća zajednice u provedbi sankcija i mjera.

86. Volonteri mogu dati značajan doprinos provedbi sankcija i mjera u zajednici, ali se ne bi trebali baviti poslovima koje treba da obavlja stručno osoblje.
87. Tijelo koje vrši provedbu utvrđuje kriterije i procedure za odabir volontera iz zajednice te informiranje volontera o njihovim zadacima, odgovornostima, ograničenjima u pogledu mjerodavnosti, nadležnostima i drugim pitanjima. Osigurati će se odgovarajuća obuka.
88. Volontere u njihovom radu usmjerava i podržava stručno osoblje te im je omogućeno da svoje dužnosti izvršavaju u skladu sa svojim vještinama i interesima u granicama svoje funkcije.
89. Volonteri su osigurani od nesreće, povrede ili javne odgovornosti tokom izvršavanja dužnosti koje im dodijeli tijelo za provedbu. Ovo tijelo dužno je osigurati da su volonteri na odgovarajući način osigurani. Volonterima će se nadoknaditi svi troškovi koji nastanu u toku njihovog rada.

Finansijski resursi

90. Tijelo koje vrši provedbu ima dovoljno finansijskih sredstava koja su osigurana iz javnih fondova. Treće strane mogu dati finansijski ili drugi doprinos, ali tijelo koje vrši provedbu ne smije nikada biti finansijski ovisno o njima.
91. U slučajevima kada tijelo za provedbu koristi finansijske doprinose trećih strana, moraju postojati pravila kojima se reguliraju obavezne procedure, osobe kojima će biti dodijeljene konkretne odgovornosti po tom pitanju te instrumenti za vršenje revizije upotrebe ovakvih sredstava.

Poglavlje VIII: Procedure inspekcije, praćenja (monitoringa) i ulaganja pritužbi

92. Tijela koja vrše provedbu na raspolaganju su za temeljitu kontrolu i redovno nadležnim tijelima podnose izvještaje i povratne informacije vezano za svoj rad. Tijela koja vrše provedbu također podliježu inspekciji, odnosno monitoringu i u potpunosti sarađuju sa svim subjektima koji vrše takvu temeljitu kontrolu. Nalazi inspekcija koje provode tijela vlade i nezavisna tijela za monitoring javne su prirode.
93. Pravična, jednostavna i nezavisna procedura za ulaganje pritužbi dostupna je u vezi sa odlukom tijela koje vrši provedbu, odnosno propustom da se ta odluka donose ili općenito u pogledu učinka koji se pripisuje sankciji ili mjeri.
94. Tijelo koje vrši provedbu u prvom stepenu odgovara na pritužbe vezano za provedbu sankcije ili mjere i provodi istragu. Pritužbe se moraju pregledati i o njima donijeti odluka bez nepotrebnog odlaganja.
95. Subjekti koji provode istragu po pritužbi dužni su da pribave sve neophodne informacije koje će im omogućiti donošenje odluke. Treba pažljivo razmotriti da li je poželjno saslušati osobu koja ulaže pritužbu, naročito ako je ta osoba izrazila želju za tim.
96. Odluka subjekata koji provode istragu pritužbe i razlozi za odluku saopštavaju se u pisanom obliku podnosiocu pritužbe, tijelu koje vrši provedbu i relevantnim članovima osoblja.
97. Podnosilac pritužbe ima pravo na savjet ili pomoć osobe po svom izboru i da mu se pruži pravna pomoć ako je potrebno.

Poglavlje IX: Istraživanje, evaluacija, rad sa medijima i javnosti

98. Istraživanja o sankcijama i mjerama u zajednici treba poticati. Takva istraživanja treba redovno evaluirati. Programe i intervencije treba razvijati primjenom saznanja do kojih se došlo u relevantnim istraživanjima.

99. Potrebno je utvrditi kriterije djelotvornosti i uspješnosti kako bi se omogućila procjena koristi i nedostataka programa i intervencija iz različitih uglova, u cilju postizanja što boljih rezultata. Potrebno je utvrditi standarde i pokazatelje uspješnosti provedbe programa i intervencija.

100. Nove sankcije i mjere u zajednici, u skladu sa međunarodno odobrenim etičkim standardima, mogu se uvoditi kao probne sankcije i mjere. Sve pilot projekte ili eksperimente treba provoditi u duhu ovih pravila i pažljivo ih nadzirati i evaluirati.

101. Kreatori politika, zakonodavci, pravosudna tijela i opća javnost trebaju redovno primati informacije o ekonomskim i socijalnim koristima smanjenog korištenja zatvora te prednostima sankcija i mjera u zajednici. Trebalo bi usvojiti politiku rada u pogledu odnosa s javnošću.

102. Treba aktivno raditi na osiguranju što veće dostupnosti informacija o prirodi i sadržaju sankcija i mjera u zajednici i načinima njihove provedbe kako bi ih opća javnost mogla razumjeti i prihvatiti kao primjeren i vjerodostojan odgovor kriminalnom ponašanju.

103. Pravosudna i druga tijela koja donose odluke trebaju biti uključena u proces osmišljavanja i revidiranja politika rada kojima se regulira primjena sankcija i mjera u zajednici i trebaju biti obaviješteni o rezultatima takvih sankcija i mjera kako bi se što šire sagledale prednosti i ograničenja sankcija i mjera u zajednici.

104. Tijela koja vrše provedbu omogućavaju osumnjičenim i počiniocima da im prenesu svoja iskustva u vezi sa nadzorom kojem su bili podvrgnuti i na to ih potiču u svrhu unapređenja politika i prakse. Tamo gdje ova tijela rade sa žrtvama trebaju zatražiti mišljenje i od žrtava.

Poglavlje X: Revidiranje Pravila

105. Ova pravila redovno se analizirati.